

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egesz evre 12 frt., félvre 6 frt., negyedevre 3 frt.

Előfizetéseket és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethető: a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalnak, Demjen L., Keresztény P. kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Belső-tordai utca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, tejfűzés a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: 6t' hasábos (armód'sorát) 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bőveggel.

Hirdetéseket felvételnek: Helyben a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalban, Demjen László könyv- és keresztesy Pál papír-kereskedésében Bécsben: Hasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Sellenstrasse 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyitlár sora 20 kr.

Pest, jan. 16

r. Körülbelül a bankalkudozások közepe felé, tehát egy negyed évvel ezelőtt felismertük s figyelmeztettünk azon irányra a melyben azok haladnak, s kifejeztük megbotránkozásunkat a magyar pénzügyminiszter eljárása fölött. Ime most előtűnk fekszik az eredmény, mely az egész világ előtt hirdeti egy hatalmas pénzintézet győzelmét s a magyar pénzügyminiszter bukását oly alkudozásban, melyhez Magyarország közgazdászati érdekeinek legfontosabb s legvitalisabb része fűződik. Az egész világ nyiltan látja, hogy merészelt egy idegen pénzintézet paczkáznia a magyar kormány legtekintélyesebb tagjával, kit végre oly posztóba szoritott, a melyben kénvtelen volt lemondani minden a világba előzetesen kikürtölt nagyhangzú feltételeiről és kikötéseiről. És a magyar kormány ma megalázva áll egy hatalmas, kétszerezesen ellenségévé vált nagyhatalommal szemben.

Részünkről a dolgok ekkénti fejlődését természetesnek tartjuk. Nem akarjuk elősorolni a korábban általunk a lapok hasábjain bőven részletezett hibákat; csak egy körülményt akarunk felidézni, melyet akkor felemlíteni nem tartottunk időszerűnek.

Tudva levő azon nagy kegy, melyben Lónyay gr. az udvarnál s különösen ő Felső-généll állott, oly szolgálatokért, melyekkel az uralkodóház közeli rokonainak pénzügyi helyzetét rendbe hozta. Tagadhatatlan, hogy Lónyay állását mint Magyarország miniszterelnöke, nem annyira a többség rokonszenvének, mint inkább e személyes kegynek köszönhetette. Midőn a bankalkudozások megkezdődtek, s midőn Budán az alkudozások előfeltételeinek megállapításáról volt szó, a miniszterium valamennyi tagja azon hirt veszi, hogy ő Felső-généll, a király, az osztrák nemzeti bank privilegiált és monopolistikus állását alteráltatni, az ebből eshetőleg bekövetkező calamitások meggátlása végett, nem fogja engedni, a meny nyiben a bankjegyek egységét kívánja a monarchia mindkét felében fenntartani a mi pedig csak az osztrák nemzeti bank egyeduralmának fenntartása mellett eszközölhető. A miniszterium, a miniszterelnök iránti könnyen érthető tekintetekből, nem kísértette meg ezen állítólagos uralkodói elhatározást megvizsgálni, vagy arról legalább biztos tudomást szerezni; s e pressió alatt, mely egy részről megszüsbasztá a magyar kormány működését s Kerkapoly nagy hangon s a világba kikürtölt fenyegetéseit nevésekékké tette s mely más részről felbátorítá az osztrák nemzeti bankot, hogy a lehető legkiméletlenebbül zsákmányolja ki a magyar kormány zsákutczába került helyzetét, folytak a tanácskozások, melyek más eredményre nem is vezethettek, mint a minőt a bankigazgatóság jelentése feltűntet.

Mondanunk sem kell, hogy Kerkapoly, e kudarczezal szemben, állásától minden áron szabadulni vágyott. Ekkor jött közbe a Csernátany-affair, mely Lónyay bukásával végződött, s a már tényleg lépésre teljesen és Lónyay elnöksége alatt visszavonhatlanul elhatározott Kerkapoly tárczájának további kezelésére a legilletékesebb részről sürgetőleg fel-szóllítottatott. Kerkapoly hajlandónak mutatkozott a felszólításnak engedni, azon reá nézve természetes feltétel alatt, hogy ha porul járt bankügyi terveinek megújítására ő felsége részéről szabad kezet nyer s nem kötetik ki feltételül az osztrák nemzeti bank privilegiált állásának fenntartása.

Ő felsége habozás nélkül reállott a ké-

relemre, a mi annál meglepőbb hatott az új miniszteriumra, mennél jobban megvoltak előbb győződve nem ugyan közvetlen, de közvetett értesítés alapján ő felsége állítólagos korábbi elhatározásának visszavonhatlanságáról.

A dolgok ekkénti menete teljes világot vet az alkudozások folyamára, s azon reményt kelti fel bennünk, hogy az osztrák nemzeti bank látván a dolgok fordulását, utolsó diadalát ulti ezen okmányok közzétételével a mi talán a magyar kormány újolag megkezdett lépéseinek e téren a bankra nézve veszélyes volta által előidézett bosszúnak is tekinthető az osztrák nemzeti bank részéről.

Ma egy egész párt, sőt több, s ezt teljes joggal mondjuk, egy egész, a helyzetről teljesen felvilágosított nemzet áll a magyar pénzügyminiszter mögött, s megvagyunk győződve, hogy az osztrák nemzeti bank e legutolsó bosszúténye oly eredményeket fog létre hozni, melyek bizonyára nem e bank nyere szerint fognak kiújni.

Pest, jan. 16.

r. Azon szövetkezés, melyről körülbelül egy héttel előbb irtam, a Deákpart kebelében csakugyan megtörtént. Teleky Sándornál gyűlt össze a jobboldal néhány tekintélyes tagja, hogy a pénzügyi bizottság jelentése ellenében teendő javaslatokat és követendő eljárási módokat megbeszéljék. Az egybegyűltek minden félreértés kikerülése végett határozottan kijelentették, hogy nézeteiket csak a párt kebelében kívánják érvényt szerezni.

A székely nemzet története megírásáról.

(Ss.) A magyar nemzet eljött Ázsia bel-szejéből fölkeresni Etele birodalmát.

Nemzeti hagyomány volt vezéresillaga, ez kalauzolta Hunniába. Megtalálta, eloglaltta a mit keresett, reá nyomta a magyar államjel-leget, s mint ilyen egy ezred éven át becsüllettel megvédte, hiven fentartotta Német történetbuvárok, kik elég részrehajlatlanok nem tagadni meg e tényekkel szemben a magyar nemzet polgárosító elhivatását, államalkotó és fenntartó képességét, bámulattal irnak nemzetünk megtelepülése, a magyar állam megalapítása tényeiről. Csodának mondják azt, hogy e számra csekély nemzet, míg összeszá-guldá egész Európát, megjelenévin csapatai az atlanti és éjszaki tengerek partjain, az Alpéseken a Pyrenaeknél, itthon telepeiket is megtudta védeni azon szláv néptenger közepete, melyet közös nyelv és eredet kapesa fűzött össze, kik közé a magyar mint ellenség ékelte volt be magát; csodálattal szólnak arról, hogy ez a távolról idűg karddal utat tört nép nem jutott a hunnok és avarok sorsára, hanem századok viharai után is él e hazán, s nemzeti fölénvét meg tudta őrizni. Az említett történetbuvárok mindezt az őskor erényeinek tulajdonítják, hogy vitézek voltak és összetartók, mindenek fölött szerették a hazát, s vezérek iránt határtalan engedel-mességgel viseltetvén a köz javáért mindig készek voltak életüket is feláldozni; hogy fél-tékenyen őrizték nyelvüket, nemzeti saját-ságaikat, s türelemmel viseltetvén a meghó-doltság iránt egyszersmind fényes példát adák a szívós kitartásnak, a bölcs előrelátásnak, a megtörhetlen őserőnek.

E kép vonásait vizsgálva, mintegy tükörben látjuk felmerülni a mi kis székely népünk alakját.

A pártviszály s a kaján ellenségek sokasága szétörtte a nagy hunn király birodalmát. A hunok egy kis töredéke az erdélyi részek sziklamezőin keresett és talált menedéket; itt testvéries egyetértésben századokon át fenn-tartá magát, harcokkal elleneivel vitézül, míg rokonainak egy hatalmas ága elérkezék a régi birodalom visszafoglalására.

Az idegen népar nem nyelte el.

A székely segített a magyar állam megal-koztásában, de utóbb igen annak fenntartásában is; nála is meg voltak az ősi erények: sze-retette s önteláldozólag védte kis hazáját; elol-ment a harcba, ha azt kelle ellenség ellen vé-delmezni.

A magyar nemzet dícsőszorujából sok levél illeti őt, míg a magyar nemzeti királyság egy testben fennállott; azután is ő volt az erő, mely az elszakadt rész magyar jellegét főleg megőrizte napjainkig s az utolsó nemzeti nagy harcban is sarkpontot képezett, melyen a küzdelem utóégre is nemzetünk javára fordul-t; a jövőre is ez a székely faj a magyar ál-lam épségének egyik főoszlopa, az egységnek legerősebb kapesa.

E kitartó, derék nép történetének megírását tárgyazza, az alábbi „Nyilt levél”, a szükséges pályadij összetételére szólítván fel a hazafiakat.

Ki ne vágnék a vitéz székely nép, e be-estületes ősmagyar faj történetét mihamarább összegyűjtve, valamelyik jeles történészünk ál-tal a tárgyhoz méltóan megírva látni?!

Igen, de ezt csak anyagi eszközökkel ér-hetni el, s azért ép ezeknek összegyűjtése az első lépés, melynek nyomán azután nemzetünk történelemirodalmát a legszebb gyöngyökkel ékíthetjük fel, s nemzeti dícsőségünket számos aranylappal gazdagíthatjuk.

Vajha karolnák fel ez ügyet az igaz ha-zafiak Királyhágón innen és túl oly meleg ér-zelemmel, oly kitartó eréllyel, áldozatkész-séggel, melyet az ügy magasatos volta méltán érdemel!

De hogyan is kékedhetünk ebben?!

Az eredmény csaknem bizonyos, s mi azon meggyőződésben hi-juk fel olvasóink figyelmét az alanti „Nyilt levél” re, hogy nemsokára író-inkat a pályadij kihirdetéséről, a határidő ki-tűzéséről értesíthetjük, tudatva, hogy a derék székely népnek is felállítja a magyar nemzet a monumentum aere perenniust, ezredéves fenn-állása emlékoszlopúak ez egyik törhetlen szeg-letkövét.

Nyilt levél az erdélyrészi hirlapok érdemes szerkesztőjéhez.*

Tudva les, a tisztelt szerkesztő ur e őt, hogy én egy új réplapra a Székely nemzet törté-nete meírására nemzeti pályadij gyűjtését indítványoztam, s indoklva szüksé-gességét, a székely nemzet fiut, bárhol legyenek a magyar királyság területén, helyesléők óhajtott esetekben, pártolásra bathatosan felkértem.

Hogy az indítvány eszméjében némi életrevalóság van, hogy az talán közöhhírtát fejezett ki, hinnem kell azért, mert közzététel után azonnal számosan nyilatkoztak nekem helyeslőleg szóval és levélben, biztositólag és figyelmelés alakjában, némelyek helyeslőknek valódi súlyt is adtak, be-küldve hozzám b. eses adományukat.

(*) Azert intéztem ez oldóra leveletem, mert ez úgy főképe az erdélyrészi ket illeti; de tisztelget s hála-val fogodom, ha az anyaország lapjai is figyelemre méltítják.

Az ilyen férfiak a fő eszmék, a hasznos kez-demények igaz barátjai, ezek a tett-ha-afiak! Fogadják meleg hálánkat érte a gyámolított úry nevében. Ma január 14-én az indítvány eleve 8-ik napjáig ezek a tisztelt ha-afiak járultak az általam megítölt áldozatok tárház: Simon Elek 100 frt., Papp Miklós 2 arany, Basini Domokos 20 frt., Ferencz József 1 arany Tompa Imre 1 arany, Kelemen Bened 25 frt. Molnar Sándor 1 arany, Magyar Mihály 1 arany, Dr. Groisz Gusztáv 5 frt., Bányai Vilmos 5 frt, Csiki Imre 1 arany, Rosenthal Albert 1 arany, Kölyas Rudolf 1 arany, Huflesz Károly 1 arany adományul.

Ebből, a tényleg befizelt összeg, u. m. az aranyokat az e napé börgöl árjólalom szerent 5 frt 18 krba számítva 191 frt és 26 kr van betéve a a Kolozsvári Takarékpénztárba, — 1314 számú könyvecské mellett, ily homlokirattal: Székely történeti pályadij alap. Aláírva, de még bé nem fizetve, van 20 frt 72 kr, tehát az egy aranynak egy hétt gyarapodása = 211 forint 98 kr. o. b.

Nekem, háttahuzódottan, igen-igen szűk hatá-skörben munkálkodó embernek ez eredmény vigasz-talásomra van. Ajánlottam én ez eszmét már több ízben. Nem talált viszhangra. Most a „Jónás Lapja” szerkesztője önként ajánkozott az eszme terjesztésére, s az én aranyomat kettővel pótolta m. g. S ima, rövid idő, egy kis eredmény látszik. Most tán nem hallgatják agyon rég óta apolt tervemet. Most mintha csillámlának a távolban, bo-rult felkém elő egy szikraja a megvalósulás remé-nyének. Megérem-e a teljesülés ünnepi napját? vagy mint anyai némos törekvési özija kivált if-jabb korunknak, ez óhajom is a léghorny pirai között veszi el — az ég tudja, de minden esetre a székely nemzet magatartása határozza el.

Azonban mint indítványozó, nemzetemet con-promissiótól megvédeni köteles vagyok. A meglo-gamzott eszme a székely névvel kapcsol-talban már kiment a világra; ennek szegyet vallani nem szabad; ezt apolni, teljesíteni, s egé-szen a megvalósulásig minden lehetőt megtenni minden jó honfiak s honleányak kötelessége.

Ezért s illam bathor s erkölcsileg kötelezett a tisztelt szerkesztő urakhoz intézni e nyilt levelet, — mely eddigi eljárásomról egyszersmind szá-madás is — buzgón kérve vegyék erős karjakra a még cseccsőt, fogadják rokonszenvek éltető melegebe az életre méltó eszmét, szerezzenek an-nak minden körben, minden nemzet tudományked-velő fiainak, minden osztály és felekezet kebelében áldozni kész szíveket s fáradságot nem sajnáló apostolokat.

Ellenzékli lapban tettem az indítványt, mert székely tárgyú csak irására volta éppen annak szerkesztőjétől felszólítva. Azt mondotta nekem: a székely népet óhajtaná lapjával nagyobb mérvű lap-olvasásho ödesgetni. Ez nekem is évtizedek óta töprenkéd sém tárgya, de indítványom termé-szetes t. laja is épen e nép.

Nem habozva egy percizt is, a nélkül, hogy gondoljak a lap színez-tére, minthogy régi esz-mem szí es fogadtatását laltam act készségesen közö tettem. S megvallom őszintén, republicanus laphoz is kiadtam volna, csak hogy már valahára elérve lassan a nagy és előttem oly igen fontos czelt. Való, hogy eg éni fellogás és pol-tikai part-állás használhatja az az vagy ama czél-j, előrésére; de alkotmányos állásban ez elvitat-hatlan személyi és polgári jog. A ki úzret keres arra, hogy ne áldozék, megtalálhatja ezt a közlő lapban, személyemben és egyéb akár hány okban. De az viszont az ő s abad o-telekési joga. Nemetem szerint egymás egyikben sem korlátozhatjuk.

Az én felfogásom szerint az indítvány tár-gya sem nem mellék, sem nem poitikai, hanem egy ön nagában álló, tisztai tudom-mányu czél, méltó arra, hogy elérésére első vonalban a székelység és magyarság ész értelem-ség, sőt a tudományt kedvű minden magyar állampolgár, nemzetiségre, osztályokra, partokra való tekintet nélkül egyesüljön. Sőt ugy tetszik, hogy e kérdés, a mint már ma áll egyenesen a székely nemzet bossulet kérdése, mit eljteni engedni nem szabad, hanem inkább szent kötelesség oda hani minden jó korat egyesítése állal, hogy a nemzeti pályadij-alap a nemzet méltóságának, és az által elérendő magas

tudományi célnak megfelelő szegre növekedjék. S minél ro idebb idő alatt történik meg ez, s minél később szívvél s nagyobb számban járulnak hozzá hazánkfiú, annál fényesebb lesz az erkölcsi nyereség belőle. Meggyőződés szerinti értelemeséget vagy téves nemzeti politikát követő tanúsítva az, ha egy különben jó eszmét azért nem pártol a nemzetünk, mert ilyen vagy amolyan színezeti lapban jött arra nézve az első figyelmeztető szózat.

Ha pedig valaki azért vonná meg tőle partolást, hogy egy magamfélé kocsin ember egy könyv-búvár és levélrómoly morészét ily nagy ügyben kezd-ményező lenni, kérem tisztelettel büntessenék engem, ne az ügyet. En akár e percben kész vagyok mindentől visszavonulni s a továbbiakat az eddigi áldozatokból alakulandó egy intéző-választmányának kezére s felkiismeretére bízni; csak kettőt kérve magam részéről, egyik az, hogy én is legalább titokban érezhessek iránta híven, fáradhassak buzgón, másik, hogy majd, majd a cél elérésekor örvendhessek az eredménynek szívőből.

Tisztelettel kérem a tisztelt szerkesztő urat arra is, hogy mivel gyűjtő ívemem, gyűjtő-re felkért barátaim és az eszme pártolói közt, minden politikai pártáryalathoz tartozók vannak, engedjék meg, hogy az ügy további haladásáról lapjában koronként értesíthessem, s részünkről is a gyűlelő áldozatokat elfogadni s hozzáam — azonnal gyűmölösztető elhelyezés végett beküldeni méltóztatassék.

Az igen tisztelt szerkesztő urnak**)

Kolozsvárt, jan. 14. 1873.

tisztelő honfitársa
Jakab Elek.

Pest, jan. 14.

—t. A képviselőház mai ülésében szóba került a bankügy. Horn Ede hozta felszínre a kérdést, azon alkalomból, hogy a tegnapi esti lapok észszerint közölték azon okmánygyűjteményt, melyet az osztrák nemzeti bank igazgatósága közzétett, s mely a magyar kormány és saját levelezéseit foglalja magában.

Himezés nélkül kimondjuk, hogy az interpellatio kínos hatást gyakorolt az egész házra. A tegnapi közzétett okmánygyűjtemény felvetette a fátvölt a kormánynak a bankügyben tett lépéseiről, s azokat úgy mutatta be a világnak, hogy nem lehet őszintén nem fájlanunk azon visszás helyzetet, melybe a kormány az osztrák nemzeti bankkal szemben jutott. Lépésről lépésre hátrálást jeleznek e levelek a magyar kormány részéről, s ez nem gyakorolható kedvező benyomást azokra sem, kik azon pártot foglalnak helyet, melyből a kormány alakult.

***) A „Székely történelmi pályadíj”-ra az illető helyre átszolgáltatás kötelezettsége mellett mi is elfogadjuk az adakozásokat, mint székelyek állásait, letétük 2 aranynyal a nemes cél oltárára a „Kol. Kozlony” szerkesztősege nevében.

TÁRCZA.

Arab zenészek, tánczosnók.

I.

— Maltzan báró után. —

Alig van nép a földön, melynek bármily csekély mértékben is, fogalma ne lenne a zenéről. A nézereknek megvannak dobhangversenyeik, sőt még alantibb fokan álló népek, mint pl a negritosok is bírnak zene-rzékkel és a hangszerek hiányát útenyszerű tapsokkal pótolják. Ez természetesen nagyon távol áll attól, mit „zene”-nek vagy „ének”-nek nevezünk; de még is van ebben is valami árnyalata a dallamnak, mely igényt tart arra, hogy a közönséges beszédet tulzaruyalva, a Parnassus felé emelkedhessék. Így közönséges sem lehet, hogy az arabok, kik annyira felül állanak a vadnópeken, ne hódolnának hasonlóképp Polyhymniának; sőt hihető, hogy ez ősz kultúrnap, valamint egyébként, úgy a zenében is, a tőkély bizonyos fokáért volt elhísz a régi hagyományok daioktól, elragadó zenéről beszélnek, mely a kalifak udvaraiban gyönyörködte, te a hallgatókat. Az arab zene még fenykora idején is egészen elütött attól, mit mi európaiak jelenleg „zene” alatt értünk. Az alap ugyan a araboknál is ugyanaz volt, mi nálunk, t. i. a régi görögök és rómaiak zenéje; azonban míg az európaiak ezt függetlenül tökélyesítették és ázadról-évszázadra, addig az arabok hívek maradtak a réginez, csak részben újították, sőt még rontották is javítás helyett, s ezért aránylagosan alacsony fokán állanak a zeneművészetnek.

Az arab zenét legelőször Algierban ismertem meg 1851-ben. Előbb csak hangszeres részével ismerkedtem meg, még pedig egy u. n. nbitsánál. A nbitsa neme a balettnak zenével kísérvé. A nők, kik e balettet előadják, rendszeren az alsóbb osztályokhoz tartoznak. Idegen férfi vagy épen

Jeleztük több ízben e lapok hasábjain, természetesen a hír s némely jelenségek után felidulva, a kormány hibás eljárását. Erélyesen indultunk ellene s kifejezték adtuk azon általános megbotrátkozásnak, mely akkor képviselői körünkben volt észlelhető. Ma a helyzet, okmányokkal felvilágosítva áll előttünk. Sajnálattal látjuk feltevéseink igazoltságát.

Azzal biztatnak a kormánykörökhöz közelebb állók, hogy mióta Szlávy és Kerkapoly Bécsben voltak, lényegesen megváltozott a helyzet.

Elismerik az elkövetett hibákat s a helyzet jobbúlását Lónvay visszalépte óta hagyják sejtetni. Érdekel várják Kerkapoly választását.

Különbönb figyelemmel fogjuk kísérni a meginduló tárgyalások folyamát; adja Isten, hogy félelmünk alaptalan legyen!

Legujabb táviratok.

Bécs, jan. 16. A pénzügyi bizottmány tegnap az államadósság egy részét elintézte és elhatározta, hogy az agió 10 perczet helyett az egész budgetre nézve 7 perczetel vé essék fel és ma a kereskedelmi ministerium budgetét kezdé tárgyalni.

Belgrád, jan. 16. Kis-Zwornikban fegyveres törökök arra skarták a kaim-kánót kéyszeríteni, hogy a harangokat vétesse le a toronyból; ennek folytán nagy rémulés uralkodik az ottani keresztények közt. A serebekeül teljes nyugalom uralkodik.

— London, jan. 16. Napoleon temetésén 60,000 személy volt jelen. A cs. herceg Camden-Houseban „Éljen a császár!” kiáltásokkal fogadtattott; mire a herceg ezt válaszolá: „Nem! a császár meghalt. Éljen Franciaország!”

Berlin, jan. 16. Schuwaloff gróf, visszautazásában ma estére idvátarik. Az orosz, osztrák és franciaia követek ma estélyre vannak meghívva a császári palotába.

Brüssel, jan. 15. A kamara mai ülésében kinyilatkozatá Malou péa ügyminister, hogy a nagy luxemburgi pálya átendezése jóváhagyásának megtagadása iránt kívánt felvilágosítást nem adhatja meg; azonban február elején adand majd szabatos nyilatkozatot.

Versailles, jan. 15. A nemzetgyűlés mai ülésében Belcistel emlékeztet a Bourgoing lemondását megelőzőt tényekre, névszerint az „Orenoque” hajó esetre; és kérde: ha vajjon eza a védelem politikájáról és a pápa iránti hódolatról való lemondást jel-netsen-e. Szónok kfejté továbbá, hogy a Vatikánnak nyújtott franciaia oltalom a világ jólétére és felszabadítására jelentékeny dolog volt. Dufaure azt válaszolta, hogy az „Orenoque”-nak adott utasítások egyszerű udvariassági ténynek vehetők, és semmi esetre sem foglalják magukban a szent székhez való jó viszonyok abbahagyását. E t mutatja Corcelles kinevezetése, kik meggyőződés szerinti szabadelvűsege és katholicismusa teljes kezesseget nyujtanak A Rómában lévő fran-

európai előtt nőnek fátvöltatlanul mutatni magát moslem erkölcsi fogalmak szerint nem egyéb beustelenségnek; dacára ennek, a Terpsichorek akkor legalább, legkevésbé sem voltak oly könnyen megközelíthetők, mint e t ü letőkől itélve, hinniük lehetne Nagy n ismeretes és tapintatos vezetőre van szükség, hogy a há-ba bém netet szerezhessen az ember. E vezetőnek egyszersmind feladata, hogy bizonyos számú nézőt gyujtsön össze kik mintegy részvényesekül láni ohajjják az ubi sát. Ugyanis miután a tánc osnók zárt körben általában ritkán tartják elődisaikat, megletős árakat követelnek. Így körülbelül tízenkét néző összeszöjobboltattott, kiknek mind egyike 25 frankot fizetett.

A nbitsa elkezdődött körülbelül tízennégy nő volt együtt, azidig arany s ezüst hímzett selyemruhákba öltözve, egészen elárasztva göngyökkel s drágakövekkel. Hyeen öltözötény akkor még bámulatra ragadott. Később azonban megtudam, hogy az araboknál az idegen tollak, azaz kölesönzött ékszerék visetése már általános szokásá vált. A szépek, többnyire valóságos plastikai jelenségek, s távolról sem sötétbörűek, festői csoportozatban leültek, vagy jobban lefekütek a padlóat fedő szőnyegre, még pedig félkörben. A hangszereket igen egyszerűek: egy tambourin, mely az ütényt adja, s kis mandolin, gyeuge zenével kísérvé a táncot.

Mihelyt a hangszerék megszólaltak, két leány megkezdé az alzieri mórtáncot. Hogy is lehet ezt táncznak nevezni? Egyenesen ál ottak, s lábaik alig mozogtak; a mozgást csak a bokán kezdék s folyton élénkebben, mindaddig, míg végre elérték a táncdüh. Ekkor újra csendesedebben mozzadtak lábaitak. A fej csaknem oly nyugodtan állott, mint a lábak. A kebel hevesen hullámozott.

A vad, de nagy gyakoroltságot tanusító mozgások mind hevesebbek. Végre örült lázroham látszott erőt venni a tánczosnókön. Szemeik szikráz-

ozir vallási telepek oltalmazása Corcellesnek egyik legfőbb gondjai képezendi. Franciaország semmiképen sem batorítja fel az elenséges politikát a pápa ellen. Dufaure ismertei végül azon nehézségeket, melyek a franciaia kormányt arra kényszerítik, hogy Rómában két képviselőt tartson. Chesnelong köszönetet mond Dufaurenak, és elismeri a nehézségeket; kéia kormányt, hogy a franciaia érdekeket ne válassza külön a katholicus érdekektől és oltalmazza továbbra is a pápát, kiknek bátorságát és erényeit az egész világ csodálja. (Élénk tetszés.) Ezzel ezen közbejött eset bevégeztetett.

Beust magatartása a franciaia hadüzenet előtt.

Beust gróf Gramont hghöz intézte válaszának közése után ism-rteljük most azon levelet, melyet ugyancsak ő 1870. jul 11-én intézett volt Metternich herceg, akkori párisi osztrák követhez:

E hó 9-ről önhöz intézett sürgönyöm — írja Beust — jellette nézetünket a spanyol kérdésben és azon hangot, melyen önnék Párisban szölnia kell. A helyzet folyton növekedő komolysága kötelelenségemre teszi, hogy még egy ízben visszatérjek e dologra, hogy tüz-tesen korvonalozzam gondolataimat és önt is oly helyzetbe helyezzem, hogy azokat szintén ily tüz-tesen értelmezhesse.

Az egyetlen hivatalos közlemény, melyet a franciaia követ nekem tett az, m-lyről mai sürgönyöm beszél. Meg kell adom Gramont hgnak az igazat, hogy ez okmányban nem kíván tölünk egyebet, mint diplomatiái támogatást, a mire teljesen is számolhat, s a miről már is bizonyítékokkal szolgálunk neki. Cazaux marquis azonban e közlemény átadása után Gramont hgtől vett magán levelek folytán felhatalmazva érezte magát egész academie a haboru kérdéséről értekezni velem. „Jegyezze meg ön jól, mondá nekem, hogy jelenleg nem kormányom nevében szölok.” Ez előbocsátás dacára világosan látám, vajjon közreműködésük nem volna-e hajlandó tulmeneni a diplomatiái actió határain azon esetben, ha há-bu törne ki Francia és Poroszország között. Cazaux insinuatíót külön-bé kommentárakat találják azon szavakban, a melyeket Olivier és Gramont hg. önhöz sokkal több nyíltsággal intétek.

Főfontosságú dolog, hogy legcsekélyebb félreértés se legyen e pontra nézve közöttünk és a franciaia kormány között. És én sokat tartok arra, hogy a császár és miniszterei ne ringassák magukat azon hiedelemben, hogy tetsző-ök szerint tul hajlandak b-nyúdnak azon, amit mi igényünk és azon határon, a melyet főtt fontosságú érdekeink, valamint anyagi helyzetünk eléik szabott.

Ezsz bizonyossággal beszélni, miként az ön jelentési szerint Gramont hg. a minisztertanácsban tette volna — azon figyelő hadtestről, melyet mi Csehországban állítanunk fel, ez legalább is a legmerészebb haladásnak nevezhető. A herceget misem jözo-síthatja fel, hogy részünkről hasonló eljárásra számíthasson, és a loyaltás azon kötelelsséget szabja elenk, hogy ne engedjük, miszerint a franciaia kormány e kombinatíót számításba bevegye.

Az egyetlen köteleltség, melyet köle-önd-

tak, a jaiakról égető sohajok lebbentek tova, arcaik lázasan kipirultak. Egy utolsó, vad, csaknem görcsös ingás mintegy küzdve a növekvő szédülés ellen, még egy dühös fordulat s a tánczosnó erőtle-nül csaknem eszméletlenül rogy le a padozat vánkosaira. Műve be van végezve. Kifejezésteljes baletben előadta a legnagyobb érzelmi szenvedélyt; mit az arab tánc e legkedveltebb nemo tulajdonképen semmi egyéb.

Mialatt a két első tánczosnó előadása lassanként véget ért, tolemelkedek a többiek is követve a sajátásagos mozzulatokat. Midőn már az utolsó is lerogyott a lágy vákosokra, elémult az egyhangu zene. A terem padozata e-ataame öhöz hasonlított, tele vértelen áldozatokkal, annyira erőt velt a látszólagosan élettelen nőknön a nyugalom. Ekkor egy meléhajó hirtelen megnyílt, s egész csoport asz-szony és leány lépett be. Életkorukat meghatározni nem lehetett, mivel a tánczosnók rendszer szokása ellen, fátvöltözöttak voltak. A fehérbe bukkolt alakok lassu zenekíséret mellett fel s alá lébztek a teremben, az arab tánc egy másik nemét adva elő. Különböző csoportokra osolva, majd egymásba olvadtak, majd létszólagosan menekültek egymás elől, hogy egy percz mulva ismét tömör csoportta egyesüljenek. A tánc e neme, mely a legdelme-sebbnek tartatik, mivel a nők lefátvöltözva adják elő és kevésbé érzelki, nagyon ritka. Különböben is csak Algierban látam, más helyen sehol.

Valamelyik ezt követő estén egy u. n. msama előadásán voltam; a msama nő-hangverseny, mely-nél tambourin, mandolin s egy neme a guitarrának képezek a csak „mezza voce” előadott női énekhez a kíséretet. E msamában van valami kimondhatatlan fájdalmas, egyhangúsága dacára is megragadó. Szélid, lágy a dal minden hangja, s midőn az ember már azt hinni, hogy a magasabb accordokhoz érve, erősebb lesz, ismét leszáll a pianissimo lehelletéig.

sen magunkra vállaltunk, abban áll, hogy egymás tudta nélkül sem ni harmadik hatalommal alkudozásokba nem bocsátkozunk. E köteleltséget, miként 9-ki level-omban tarttam önnel, lelkiismeretesen meg is fogjuk tartani s ehöz képest Franciaország teljesen biztos lehet, hogy há-ba mögött semmi alkudozásba nem elegendiük Poroszországgal, sem bármely más hatalommal, ami há-boru esetében fontos biztonsági garancia lehet. Mi ezenfel fennen Franciaország őszinté barátainak valljuk magunkat, és diplomatiái actiónk közreműködése teljesen meg van nyerve számára. E második pont sem meg-etendő, de ez is aztán az egész, amire tényleges köteleltségeink szorítkoznak.

A háboru esete igaz ugyan, hogy több ízben szóba kerül, mindazáltal semmi megállapodás nem történt, és ha mindjárt realisabb értéket akarnának is tulajdonítani az embryóban maradt terveknek, a mely-knek — s ezt nem szabad fellednünk — kijelentelt céljok nem egy háborura való előkészület, de a béke fenntartása volt, ha realisabb érték tulajdonítottás továbbá a kölcsönösen kieserelt nézeteknek: mindezekből távolról sem lehetne azon következtetést vonni, hogy mi fegyveres tüntetésre vagyunk kötelelve, m-helyt Franciaországnak tetszeni fog tölünk ilyet követelni.

Nem szükség figyelmeztetnem önt, hogy vizsgálván a háboru eshetőségeit, mi mindenkör kijelentettük, hogy szívesen köte ezük magunkat ténylegesen fellépni, ha Oroszország Poroszországgal karöltve szállna síkra, de hogyha ez utóbbi egymaga bocsátkozik háboruba Franciaországgal, mi fentartjuk magunknak sem-egességet jozunkat.

En akkor is, most is teljes eszelekvési szabadságot kötöttem ki az osztrák-magyar monarchia részére, és ha szilárdul ragaszkodtam e pont-hoz, midőn egy szövetségi szerződés aláírásáról volt szó, e pillanatban kevésbé lehet magam t úgy tekintenem mint valaha, mintha k-zim le volnának kötve, a midőn semmi szerződés nem kötöttem. Ez argum-ntatíó világosnak és megzáfolyhatatlannak látszik előtem. Fel nem foghatám, hogy Nápoleon császár, avagy Gramont herceg máskép magyarázhassa azt, ami akkor mondatott, s hogy kötelelteknek tekinthessen bennüket fegyveres tüntetésre.

Különböben még tovább megyek és azt mondom, hogy ha mindjárt anyagi támogatást igényünk volna is meg egy Francia- és Poroszország közt kötőre háboru esetére, ez esk egy közös meg egyezéssel követelt politika korollariuma lehetett volna. Nekünk soha sem jutott volna eszünkbe, va amint bár mely más államnak sem, hogy oly függő állásba helyezze magát egy harmadikkal szemben, hogy legyvert keljen ragadnia a másik szévelyé szerint. Nápoleon császár megígerte, hogy segítségünkre jö, ha meg-támadtatunk Poroszország által, de keletségen kívül nem hiszi magát kötelelteknek arra, hogy utánunk santikáljon, ha nekünk eszünkbe jutna háborut üzeni Poroszországnak az ő beleegyezése nélkül.

De Franciaország — ellenetik talán — a jelen esetben nem támadó. Poroszország provokálja a háborut, ha nem vonja vissza Hohenzollern jelöltséget a spanyol trónra. — Ez oly pont, melyet okvetlenül vizsálat alá kell vennünk. S én e tekintetben teljes nyíltsággal s mint Franciaország barátja fogok nyilatkozni.

A franciaia kormányval folytatott bizalmas értekezéseinkben mi mindig azt választottuk kiindulási pontul, hogy mi minlenek fött bekét akarunk s csak elkerülhetetlen szükség esetén volnának hajlandók háboruhoz folyamodni. De főrog e fenn ily szükség a jelen e-eten? Fogogni for-talan, de ez nagy részben azon magyarásnak leud förovadó, melyet Franciaország kezdettől fogva követelt, m-rt Hohenzollern hg. jelöltsége nem volt oly természetű, hogy egymagában e következtetésre vezetett volna.

Mi semmi méltányosabb, minthogy Franciaország nem maradvított közönségy ily incidens iránt, hogy lenyervegete láta érd-keit egy porosz hűnek a spanyol trónra jvása által, de ha diplomatiái uton izyekszik elhárítani a veszélyt, a legszebb siker ígérkezik számára, mivel egész Európa oldalára áll s oly nyomást gyakorol a porosz és spanyol kormányra, mely vagy teljes elégtételt nyujtott volna Franciaországnak, vagy azon morális elismerést, hogy kényszerítve löia fegyverfölgásra, s ily Franciaországra nézve a legszebb erkölcsi feltételek mellett nyíthatott volna meg a háboru.

A látszat mindazáltal kissé nagyon is világosan oda mutat, hogy Franciaország bele akar köni Poroszországba, s felhasználni erre a legerősebb kiinduló alkalmat. Az ön jelentéseiben foglalt részletek szintén megerősítik eme nézetemet, és ön őszintén megvallom, hogy én azon eljárásban, a mit ez ügy Párisban szövelik, komoly indokot látok arra nézve, hogy ne lépünk ki bizonyos tartózkodásból.

Valóban, ha Párisban egész szenvedélyvel foglatkoznak Hohenzollern hg. jelöltséggel, e magyaráris nem oly természetű, mely bizalommal toltene el bennünket a jövőben is vagyat kellene ben-

nünk, hogy hasonló auspiciumok mellett szálljunk hajóba. Itt világosan látható a háború provokálásának szándoka, ami pedig egészen eltér attól, a miben mi megállapodunk. Ez esetben még kevésbé foghatom fel, miképp lehet a miközreműködésünkre számítani.

Párisban talán szigorúsan fogják találni ehangozt, de én azt hiszem, hogy ezt a Franciaország iránti őszinte barátság diktálja, valamint a buzgalom azon érdekek körül, a melyek reám bízottak. Résztvevő öi, miképp én tevének, kötelezettségünknek értelmét; biztosítsa ön a francia kormányt, hogy azt meg fogjuk tartani, de egyszerűen ne titkolja, miszerint annál kevésbé érezzük magunkat indíttatva azon utáladni, mint hogy nem helyeselték az ön elhárkódást, a melylyel a háború kérdését minden látható szükség nélkül, és úgy szólván a mi tudunkon kívül traktálják.

Egyébiránt mellőzve e politikai tekinteteket, vannak anyagi okok, melyek nem engedik, hogy harcias állást foglaljunk. Gramont hg. sokkal közelebből látott bennünket, sem hogy e tekintetben csalódhatnánk. Ha akarunk sem állíthatunk oly hirtelen lábra tekintélyes hadsereket. Az áldozatok és erőfeszítések, melyeket ez igényelne, oly nagyok, miszerint hogy ezeket az országra ránehézítsük, ahhoz sokkal égetőbb indokok szükségeltetnének, mint a minőket ma fel lehetne hozni.

Mi sohasem titkoltuk azon parancsoló szükségiséget, mely velünk békét óhajtat. — Ha Franciaország kedvezőnek tartja a jelen alkalmat háború kezdetére, ha képesnek érzi magát összes erejét haldektalanul kifejteni, mi nem mondhatjuk ezt a magunk részéről. Mi nem léphetünk ténylegességre egy bármely pillanatban, és az összmónarchia közvéleménye felkelne a kormány ellen, mely meghajtott fejjel dobta magát az ly előre nem látott háború veszélyébe. Mindenesetre megkivánthatnánk, hogy ez eshetőség a helyzet kerülhetlen követelménye gyanánt jelenkezzenék, nálunk azonban ma késem hajlandó ily követelmény lételet elismerni. Nem mondom, hogy nem következhetnek be oly eshetőségek, melyek közbevetésre indítanak bennünket valamely Francia- és Poroszország között felforgó fontos kérdésben, de bizonyára nem a jelen eset az, mely készen találja az osztrák-magyar birodalmat a tényleges beavatkozásra. — Jóakaró magatartás Franciaország irányában s azon elhárkítás, hogy nem fogunk alkudozni semmi más hatalommal, ime ez az egész, mit a császár-kormány ma ízerbe, ha csak nem akar megczafolt tni a közérzést által.

Vegye ön jól fontolóra az okokat, melyeket jelen levelemben kifejték s ködjöz azokat az illetőkkel. Nem szabad, hogy visszavészés történéjek azal, amit mi akarunk és főleg amit tehetünk. Párisban igen nagy fat mozgunk. S már talán sokkal messzebb mentek, mintsem háálhatnánk; ez esetben az ön legfőbb kötelessége öröködni, hogy főre ne magyarosítsk szándokainkat, melyek őszintén barátságosak Franciaország irányában, de a melyek bizonyára sokkal alatta maradnak annak, a mit tölünk minden kellő ok nélkül várunk.

Szólalataink meg vannak nyerve bizonyos mértékben, de e mértékben túl nem fogunk menni, ha csak az események nem kénszerítenek rá bennünket, és nem vagyunk hajlandók háborúba rohanni pusztán csak azért, mert ez tetszenek Franciaországnak. E fogadtatni ez állást Napoleon császárral és miniszterével anélkül, hogy viszateltetésük földöztessek, ez azon nehezség, mely öire várakozik es a miben hiszem, hogy ön buzgalmánál és személyes befolyásánál fogva sikert is aratand. Nem szabad, hogy valamely, Auszria elen irányuló rossz kedv előkézise azon rögtön fordulatokat, a melyekhez Franciaország, fájdalom nagyon is hozzá szoktatott bennü ket. Ez veszélyes zátony, a melyet el kell kerülünk; hangoztassa tehát ön m nöl fennebben kö eleztészeink értőket úgy a mint azok a valószáiban fennállanak, és őszinteségünk azoknak szigorú megtartásában, nehogy Napoleon a mi rovásunkra rögtön valamely más hatalommal értsen egyet, a mit különben lehetetlennek tartunk, mivel elkekeznek a közünk létező kolo-önös megállapodásokkal. Hingsulyozza ön e pont kölesönöségeit, azok kívül pedig legyenek jól nyitvak szemei. Ez utolsó és legfőbb ajánlatom. — Boust.

Dohánybeállítás M.-Vásárhelytől. 1872. évben nov. 19-től, december 27-ig.

Az aradi m. kir. dohánybeállítás felügyelő-ség, úgy színtén a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság részéről kirendelt dohánybeállítás bizottság mult év november havában működését M.-Vásárhelyt megkezdvén, azt december hó 27-ig szakadatlanul folytatta. Több ideig dolgozott, mint a mult 1871. évben, mert 1872-ben az állam számára beszédett Ns. Maroszek 60 községe dohánytermelői 3213 mázsát 41 fontot, melyből saját használatra a termelő gárdának fontonként 20 kr o. é. fizetés mellett 55 mázsát 35 fontot visszaadott, maradt 1872 évben az összes dohánybeállítás 3153 mázsá és 6 font.

A dohány jószágát és minőségét illetőleg sok kívánni való mutatkozott.

Maga az anyag a termelő helyeken szépen nézett ki, de a sok e-özés ép úgy, mint a mult évben igen megrongálta a termést, de más részt az idő komósága miatt csürökben, házpadlásokon és eresz alatt szárazították dohányt az illető termelők a magas kincstár részére. Valójában sajnos, hogy azok, kik annyi szorgalmat és igyekezetet fordítottak a dohány termelésre és földjeiket dohányval beültették, nagy részt hiába fáradiak. A leszedett dohányleveleket az idő kedvezőtlen volta miatt legjobbak mellett sem valának képesek kellőleg megszáritani. A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium által a dohány beállási árak felémeltettek. Meg kell említenem azt is még, miszerint az idő a beállítás műveletének némi részben kedvezett, mert a beállítás kezdetével lanyha idő levén nem úgy mint 1871-ben történt, hogy alig 7 napig tartott nedves idő egyszerre s teljes és hóvafagossá fordulván, azon évben az evvel foglalkozó kirendelt tisztviselők oly sanyaru napokat valának kénytelenek azon egy pár ftra menő napi dijakert, melyeket nem ingyen kaptak, a szabad égtől tölteni, most csakis a dohánybeállítás végével kezd az időjárás megváltozni, de az sem oly felelő zivatarral, mint 1871-ben.

A kitartó munkódest csupán a beváltó biztosok erélyének és szorgalmának lehet tulajdonítani, s hogy mily buzgón jártak el a beváltó bizottság úgy színtén a közgazgatás részéről kirendelt biztos ur is, erre megfelel maga az eredmény.

Legyen szabad még azt is megemlítenem, hogy mily erélyesen és hivatali buzgósággal igyekeztek a kiküldött kir. tisztviselők elhivatásuknak pontosan megfelelni; s különösen Milesik, mint a m. vá-árhelyi m. kir. dohánybeállítás hivatal vezetője, valamint a m. kir. pénzügyi számtiszt Kornéli János és Iszkutz János urak kettőzött igyekezettel azon valának, hogy a dohánytermelők, kik elége fáradtak szorgalmuk és igyekezetük által egy néhány fillért a dohánytermelésért a magas kincstár által kapni, még az napon beadott dohányért járó összegeket a kir. adóhivatal pénztárából minden hiány nélkül kezükhez vehessék, és hogy a legnagyobb rendben s minden zavar kikerülésevel végezték működésüket, s azt a kitűzött határidőre be is fejezték, — mindazáltal magukat a méltó dícséret és elismerésre érdemesítették, remel-e, hogy ezen méltó elismerést megok a kiküldött hatóságok annak idejében az illetőknek is megadadják. **Vezér Ede.**

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, jan. 18-án.

— **T olvasóinkkal tudatjuk, hogy a január 7-ke után beérkező előfizetőknek csak jan 15-től kezdve szolgálhatunk lappal elfogyván a főlős példányok; a szerfelett érdekes „Banff Dénes” korrajzot, majd csak akkor folytatjuk, hogy mindenki megkaphassa e vonzó olvasmányt.**

— **A Deák-párt** f hó 16-án tartott értekezletén Lóczy Gy. Menyhért gróf a költségvetésre vonatkozólag hosszabb beszédben kifejtte nézetét, és egy tjavasatot terjesztett elő, melynek alapján a rendes költségvetésből több tölét kívánna a rendkívüli költségvetésbe átérteni. Ilyenek az államkölesönök törlesztési s az államvagona való befeltesek javaslata, hogy a lehető takarékoság léptetessék eltebe a kiadásoknál további törlesk által. A meg fennmaradó hiány 3 milliónyi törlés által szorozótltesék. Szólt Kálmán kifejté, hogy az áthelyesek nem lehetőségek. A köesönök törlesztési részletei a rendes kiadások közt hagyandók, mert egyis törlesztés 46, a másiké 28 évig tart. A földterhermentesítési adósság színtén nem tehető át, mert a fedezési juralék színtén a rendes bevételek közt van. A többi áttett tölét színtén rendes kiadás, így az államvagonra vonatkozó is. Törtésekben a bizottság a lehetőszé határáig ment. Deák Ferecz visszajárt az 1867-ki állapotokra es azt találja, hogy azóta az ország anyagi es szellemi tekintetben haladt. Ezt a beruházásoknak köszönhetik, mi ha nem törtétek, méltó szemrehányást tehetne az ország s azokat most kértene megtenni. A határozati javaslat kinyomtatva Bajánovics kívánatára megtörténik. Szólt még ezen kívül Kerkapoly, Pulsky és Zsedényi.

— **A magyar történelemből** vett tárgyakról (eseményekről) kéztendő nagy történelmi festményekre vonatkozólag hirdett pályázat határideje a képző-művészeti tanács indokolt előterjesztése folytán, a vallás- és közoktatási miniszter részéről f. ó. január 31-ről f. é. február 28-ig meghosszabbítván, erről a pályázni kívánók mihezjárás végett ezennel értesítettek.

— **A határvédéki erdők** elárverezésére vonatkozólag írják, hogy azon társulat, mely a pétérvárdi és bródi határvédékek 30 ezer holdra terjedő erdősegeit megvette, kedvező eredménnyel tartotta meg a jan. 15-re hirdett árverést, mely alkalommal 5 r zletet adt el, összesen 157 holdnyi terjedelemben. A társulat 1200 fron vette az erdőség holdját a kincstártól, melyek most 1715 frton kelnek.

— **Az iparos olvasó egyesület** igazgató választmány, mult minden évben, úgy az idén is elhatározván „egy bál” megtartását, melyet is az idén február 1-jén fog megtartani, a meghívókat jelenleg hordják szét, kik azonban tevédséjből nem kaptak s erre igényt tartanak, sziveskedjenek az iparos egyesület helyiségeben magokat e végre kitett ivre jegyeztetni.

Az iparos egyesület bál-bizottság.

— **A magyar korona országainak** ujonczjáruléka az 1873-ik évben 39,829 rő, póttartaléki jutaléka 3983 s így az összes hadjuttalék 43,812 rőben ajánlatot meg. Ebből a n.-szabeni katonai parancsnokság területére esik 5779 ujoncz és 573 póttartalékos. Mindazon hadkötelesek, a kik az ujoncz és póttartaléki jutalékok kiállítása után fennmaradnak, és a hadi szolgálatra alkalmasok, az 1868. évi 40-ik t. o. z. 32-ik szakasza értelmében a honvédséghez lesznek beosztandók.

— **A Ludoviczeum tanárai** elhatározták, hogy évi értesítő adnak ki, melyben meg fog jelenni a Ludovica-akademia története, az intézet évi tudósítása és néhány a katonai szakba vagó dolgozat. Továbbá elhatározták a tanárok, hogy megvizsgálják régebbi feltérjesztésüket a honv. miniszteriumhoz egy a honvédség érdekeit képviselő szaklap kiadása iránt. A népszerű nyilvános fölolvások elseje febr. 1-én lesz. Tartják Tarkács Lajos és Kápolnay István tanárok.

— **Szingagzatosági felhívás.** Felhívatnak azon mindket nemboi szini tagok, és pedig azok a drámai és vígjátéki színészek és színésznők, operette és népszimű énekesek és énekesnők, kard lokok és kardaloknok, segédszínészek és színésznők, végre azon karmesterek, karnitók és zenészek, kik f. évi majus 1-ső napjától kezdve jövő 1874. évi april végéig — ugyszintén az operai énekesek és énekesnők, kik f. évi október 1-ső napjától kezdve október 1874. april végéig a kolozsvári magyar nemzeti színházhoz szerződni kívánunk, sziveskedjenek feltételeiket, betanult szerepek jegyzékével és esetleg fenyképézzel arczképikkel együtt Kolozsvárra, alulírt titkári hivatalba folyó évi február 15-ig bezárólag beküldeni.

Kolozsvár, 1873. jan. 17-én

Sándor József,

választmányi titkár.

— **Jövő kedden** lesz az első színházi álarozásbal. A színház most lesz elős ör bál alkalomával teljesen es fényesen légszezs el világitva.

— **Női munkatárgyakból** rendeznek a bécsi oszt. muzeum helyiségeiben előállítás, melyekből azután a jobbkat kiválogatják a világárlatra.

— **A bécsi új opera-színház** összesen 5,981,800 forba került.

— **Szelid telek** Az 1873-ki tél mindenesetre nevezetes helyet foglal el a szelid telek történetében, de korántsem az első. 1289-ben semmi tel sem volt, 1421-ben a oeresnye aprilisben, a sző ő májusban ért. 1538-ban a tél oly szelid volt, hogy január hóban mezők, kertek, teljes tavaszias mezben voltak. Ilyenek voltak az 1607. 1609. 1613 és 1617-ki telek. 159-ben nem volt szükség fűtésre. Ujabb időben szelid telek 1781. 1807 és 1822-ben voltak.

— **Amerikai lapokat** is fognak a bécsi világárlatnál kiállítani, s ezen most a tengeren túli köztársaság időszakai sajiójának egy polyglott lapstroma öszzeállításán fáradoznak, mely angol, magyar, német, francia, olasz, spanyol, cseh, orosz, lengyel s még több más nyelven fog megjelenni. Csak az, ki tudja, hogy Amerikában még kis városokban is mennyit nyomtatnak hirlap formában s küldenek szét a világra, foztalja föl, hogy miú óriási munkát követel e lapstrom elkészítése.

— **Bukurestből távirják,** hogy folyó hó 15-én az ország valamennyi templomában misét szolgáltatnak az elhunyt Napoleon császárt, magában a fővárosban pedig gyászistenütszötöllet tartó tak. Az udvar 15 napi gyaszt visel.

— **Csak úgyesen!** Nehány évvel ezelőtt egy fiatal ember kötozött a vidékről Párisba, hól 400,000 franknyi vagyonán egy divatholgygyel tultt. Erre — felajánlotta magát addigi „szíve hölgyenek” ügyvivőül; ajánlata elfogdtatott. Öt év múlva az ügyvivő beall urmőjehez, s eib ösátalását kéri. „Talin nem tetszik önnek állása?” — kérde a meglepetett hölgy. — „Sőt ellenkezőleg — volt a felelet — nagyon tetszik; azonban a kegyed szolgáltatásom már viszonyterem 400,000 frankomat, s most hazamegyek. Adieu!”

— **Kegyetlen büntetés.** Párisban egy férj neje udvarlóját ép akkor lepte meg, midőn ez e légyölton várakozott. Tagadai nem lehetett semy mit. A férj ekkor két dolgot huzott ki zsebeiből, egypiszolyt és egy csomagot. A piszolyt a nősbítóuak szegeszte, a csomag tartalmát pedig az asztalra szórta. Huszonny darab piskóta volt az, a legartatlanabb étel a világon, mely még a kanári gyöngye gromának sem árt. „Ön enni fog!” — kiáltá menydörgő hangon a férj, a piszolyt a csabítónak szegezve. Ez meg volt reműve, s azt hitte, hogy a piskótákban mérég van. De nem volt mit tennie, s enni kellett. Lassan, kel-

letlenül porozogtatott el már vagy hat darabot, mikor szomjuság lepte meg, s vizet kért. A dühös érij újra agyon lövéssel fenyegette s a csabító tovább evett. Ké-öbbs is gyakran rimázkodott egy pohár vízért, mind hasztalan. Midőn a 22-dik darabot ette, egyszerre összeomlott. még hebeget valamit aztán meghalt. Megölte a piskóta.

— **A vasálarozos** egyénisége tudvalegőleg mindedig mezfirtetlen történeli tanú volt, azon férfi nevét, ki 32 évig szünetelt börtönében a Margitszigeten, nem tudta meg soha senki. Némelelyek Vermandois grófnak tartották, mások Beaufort hercegnék, Buckingham vagy Mogorin fiának, Monmouth hercegnék, Matliolinak, sőt többen azt hitték róla, hogy XIV. Lajos ikertesivére volt. A „Bien Public” szerint a napokban egy füzet jelenik meg Párisban, melynek szerzője hiteles okmányokra támaszkodva bizonyítja, hogy a margitszigeti fogoly nem volt más, mint egy nagy öszkeskűvés feje, mely azt tűzte volt ki czélul, hogy a francia királyi családot mérég által kiirtsa.

— **Sikkasztó ki becsületében** sértve érzi magát. Egy bécsi kereskedőség főnökétől 7000 fron tulajdonitva el, megszőkött és Stokerauban huzta meg magát. Itt olvasta a hirlapokban az ellene kiadott nyomzó levelet, s roppant indignatióval vette észre, hogy igaztalanul vádolják mert csak — 4000 frton sikkasztott. Terve azonnal készen volt, kapta magát, s felült a vasutra, s — Béc be utazott, hól a rendőrségnél azon kérdéssel jelentkezett, hogy miért hírsztellit róla miszerint 7000 frton sikkasztott, mikor csak 4000 et vett el? Mihamarábi felvilágosítást ígérték, azonban addig is elzárta.

— **Miniszteri rendeletre,** az udinei praefectus a vesztézarlatot véglegesen megszüntette.

— **Napoleon mint lottotárgy.** Az ex-császár halálát a lotto játzóka nem hagyta kizsákmányolatlanul. A napokban nagyban szerepelt a bécsi lotteriakon a 3 (III. Napoleon) 65 (a császár életkora) 20 (születésnapja) 90 (mint császár) s 52 (tronalepte). A szerencsehajhászóknak ez egyszer kedvezett a szerencse, mert a bécsi lotterian 3. 20. 90. jött ki.

— **Az egyesült államok világlkiállítási bizottságának** Chicago azon indványt tette, hogy a bécsi világárlatra küldjenek egy am. minta-vágó-hidat.

— **Nehezen kielégíthető** A párisi új hóhé némi javításokat tett a guillotinén, s a napokban éppen a géppel foglalkozva, azt mondá segédeknek: „előg jól jár, csak hogy azok a bíró uraimék nem igen adnak munkát.”

— **Arjegyzék** január hó 16-án tartott hetivásárról (alsó a nő középár.) Tisztabuza 7 ft. 70 kr. Elegybuza 5 ft. 50 kr. Rozs 4 ft. 36 kr. Arpa 2 ft. 70 kr. Zab 1 ft. 30 kr. Törőbuza 3 ft. 40 kr. Pityóka 2 ft. 50 kr. Marhus fontja 22. Kolozsvárt, január hó 16-án 1873.

A „Kol. Közlöny” eredeti távsürgönye

Feladott Pesten jan. 18-án d. e. 11 óra 45 p.

Érk. Kolozsvárra jan. 18-án 12 ó. d. u. 2 p.

— **Szél Kálmán, mint a pénzügyi bizottság** előadója, most kezdi meg beszédét a költségvetés tárgyalásánál általános finansialis terv készítését sürgeti, ez által lehetővé egyedül segíteni a bajon. Lónyay tegnap beada a körne határozati javastatát módosítva, mely ma este tárgyalatik.

Nemzeti színház.

Pénteken, jan. 17-én: „Egy csésze tea” vizjáték 1. felvonás. „Az elizondói leány” vi. operett 1. felvonásban. Olínbachtól. A csinos mulató operettében, mely az idén először került színpad, Medgyaszai Ilka (Manuelita) mind a magánadok, mind a triókban correct én kével tapsokat aratott Dékány Róza, (Miel) és Marozel (fogadós) jól mikor ek sz együttesek sikereben nem kevés érdemök volt; úbbi comicus játékaival folyton de ütségekben tartotta a közönséget. A mi a vizjátékot illeti, arról ez uttal csak jót mondhatunk. Mátrai (Cousinlet) szerepében kitűnő volt. Boér Emma k. a. mit báráró beletalálta magát könnyed szerepébe Krasznainál (báó) ma jelét lttuk az igyekvésnek. Török az inas szerepéb n nem romlott. Közönség feltűnőleg kevés számmal volt jelen, a zártszékéek majd nem egészen üresen állottak.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Január 16-ról. 1873 5% metaliques 66.70 nemzeti kölesön 70.85. 1860-diki államkölesön 103. — Bankrészvények 985. Htelrészvények 325.25. London 108.75. Ezüst 106.75 Cs. kir. arany — 20 frankos arany 866.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 78.50. Temesi 77.50. Erdélyi 76.50. Horv. Szlavon —.

Feloldó szerkesztő Sándor János.

Hamisítástól óvatik!

Cs. k. kivált. első amerikai szabad. ujan és angol patentált javit.

általános kedvelt

Anatherin-szajviz

POP J. G. től,

cs. k. udvari fogorvos Bécsben, Stadt, Bognerga-se 2.

Ezen, a bécsi cs. k. t. gyógytani egyetemről megvizsgálta, 22 évi gyakorlat által kiprobált szajviz, minden rossz száj bűz ellen jónak mutatkozik, úgy mű-, valamint odvas fogak elhanyagolt tisztítása, és dohányzás következtében; tejfelmúlhatlan szer betegségeknél, idült gyuladással foghús-, skorbut, különösen tengeri hajósoknál, c-szűz- és koszvényes fogfájalmak, a foghús lazulása és elnyesése ellen, különösen előhaladt korban, a midőn levő változás iránt különös fokozottággal bír, főképp a fogak tisztítására szolgál, ép oly hatásos a foghús rothadása ellen; rendkívül jó ízű, az illó olajokkal, melyben annyi gorvélyes széndioxid, rózsilló a foghúst azok főbb összetevőitől elválasztja; óv fogfájástól is igen gyakori borképződéstől; a szájak kellemes frissességét és hűségét kölcsönöz, valamint tiszta izlést is, mert a szivós nyálkasságot feloldja, a máttal ez könnyebben eltávolítható, tehát izléstjavítólag hat.

Egy üveg ára 1 frt 40 kr. o. é. göngyölés pos án 20 kr.

Növényi fogpor.

Ugy tisztítja a fogakat, hogy mindennapi használata folytán nem csak az annyira terhes borképződést el, hanem a máz is fehérebb és gyöngébbé válik

Egy doboz ára 63 kr. o. ért.

Anatherin fogpép.

Ezen fogpép, czélszerű tulajdonai becésének megfelelőleg, jogosan ajánlható legjobb fogszertül; mert használata a szájban kellemes írt és langy hűvösséget hagy hátra, a száj minden kellemetlen bűze ellen hathatós és kitűnő szer.

Nem kevésbé ajánlható a fogpép mindazoknak a kiknek fogai tisztátalanok és romlóak, mert ennek használata előváltja a fogakra tapadt, oly a kál-sóval fogkövet, a fogakat mindig fehéren s a foghúst egész egészen és szilárdon tartja; igen czélszerű a fogpép tengeri hajósoknak és tengerparti lakosoknak, valamint azoknak, a kik gyakran utaznak vizen, mert skorbut ellen óv.

Egy szelencze ára 1 frt. 22 kr. o. é.

Fog-ólom.

E fog-ólom azon portól és nedvből áll, a mely odvas és porhadt fogak betöltő-ére szokott használni, hogy az által visszanyerjék eredeti alakukat s a porhadas tovább terjedésének elejét vátessék; ez által megatollatik az étek maradékok lerakodása, valamint nyál és egyéb nedvek túlképződése és a csontanyag további lazulása a fogidegek (a midőn fogfájás ered) a fogidegek (a midőn fogfájás ered)

Egy doboz ára 2 frt. 10 kr. o. é.

(673) 2-4

Raktárak: Kolozsvárt: Binder J. dr. Hinz Gy., Engel J. és Wolff gyógyszerészek és Károly J. Tóth; Bécs: Wolff gyógyszerészek; Bécs: Kerner Sámuel és Both gyógyszerészek; Bécs: Bosniak és Gergelys Lengyel gyógyszerészek; Budapest: Foltvai gyógyszerés; Nyugat: Oberth J. gyógyszerész; M. Várad: F. arany D. Szászváros: Leonhardt. Sz. Regen: Traugot és Wachner Zilahon: Weisz gyógyszer. Szilagy-Somlyón: R. Tarsas Ign. Szamosújvárt: Piacsintár és Ba gyógyszer. Bethlenben: Bernárdi gyógyszer. B-Hunyadon: Holzer gyógyszer. Tekéb-n: Wagner gyógyszer. Gy.-Fehérvárt: Biró M. gyógyszer. Csiky K. Balassalyán: C. Schönl gyogysz. Borsorményben: Lányi J. gyógyszer. Nag-Bányán: Papp gyógyszer. Nagy-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Sainyer-Váralján: Gerber gyógyszer. Székényben: Mih. Müller gyógyszer. Záh. er. Steiner Brassóban: F. Blh gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Segesvárt: Teutsch J. B. Misslbacher. Besztercén: Dietrich és Flöschel, Tergovits Ed. Nusabock. Tereben Cs. M. Gy. Sz. Miklós: Miklós M. Sz. Udvarhely: Bozán Ern. Temmer E. Brassóban: v. Müller gyógyszer uraknál

Öt hitel-sorsjegyre

két 1864-ki 100 frtos, két 1864 ki 50 forintos sorsjegyre, 1 Sa'm-, 1 Clary-, 1 Pálffy-, 1 G-nois-, 1 Budai-, 1 Windischgrätz-, 1 Wa dstein-, 1 Como- és 1 Keglevich-sorsjegyre játszhatni

C. csoportu játéktársulatunkban

18 résztvevő közt, 25 negyedéves 7 frtos részletfizetéssel. Már az első 7 frtos negyedéves részlet lefizetése után a Clary-sorsjegyek január 30-kán, az 1860-ki és a Genoiois-sorsjegyek február 1-n, az 1864-ki sorsjegyek mártius 1-én, a Hitel-sorsjegyek apríl 1-n sat. sat. leendő húzásában játszik minden résztvevő évenként a három milliónál több nyeresemnyre.

Teljes befizetés után a sorsjegyek tözselei árfolyam szerint eladatra s árak a résztvevők közt egyenlő arányban elosztottak. A törvényszerű bélfüggetlek minden részletjegy után egyszerűminderkorra 1 frt 30 kr. Megrendelések és a további részletfizetések pos ai utalvány által eszközölhetők. Nyeresemények azonnal kifizetnek

Az 1839-ki fő-nyereményt 1871 szeptember 1-én. Az 1864-ki fő-nyereményt 1870 szeptember 1-én

nálunk nyerték játéktársulatban részletfizetés mellett.

Az osztr. Industrial-bank váltó

irodaja

ezelőtt

Fürst Ede,

Bécs, István tér.

(Után nyomatot nem díjazunk.)

40 húzásra

évenként

melyek közt

2 főnyereményt a 300,000 frt.

1 „ „ a 220,000 frt.

7 „ „ a 200,000 frt.

1 „ „ a 150,000 frt.

1 „ „ a 110,000 frt.

még nagyszámú 60,000, 50,000, 40,000, 30,000 forintos nyeresemény van játszhatni

A. csoportu Játéktársulatunkban

egy részletjegy-ül 18 résztvevő közt, 25 negyedéves 7 forintos részletfizetéssel.

E kedvelt csoport

minden, az osztrák birodalomban létező állam- és magán kölcsön-sorsjegyet tartalmazza, a melyek tözselei árkeleti ára a teljes befizetés után a résztvevők közt elosztottak. A törvényszerű bélfüggetlek a részletjegyre egyszerűminderkorra 1 frt 30 kr

Már az első részlet lefizetése után 7 forintjával, a Clary-sorsjegyek január 30-kán, az 1860-ki és Genoiois-sorsjegyek február 1-én, a magyar díj- és stanislau sorsjegyek február 15-én sat. sat. leendő legközelebbi húzására játszik minden résztvevő.

Az 1839-ki fő-nyereményt 1871 szeptember 1-jén. Az 1864-ki fő-nyereményt 1870 szeptember 1-én.

nálunk nyerték játéktársulatban részletjegy-vel.

Az első osztr. Industrial-bank váltó irodaja

ezelőtt

Fürst Ede,

Bécs István tér.

Egy hosszú öl tűzifa csak

15 frt.

helyt Kolozsvárt

Siessen mindenki szükségleteit addig beszerezni, míg ezen fatömegből tart.

Raktár helyiség barátok-kertje sétatérutca Megrendelések Keresztesy Pál tulajdonosnál.

Demjén László

m. k. egyetemi könyvtárosnál Kolozsvárt megjelent és általa minden könyvkereskedésben kapható:

Kolozsvár története.

Oklevéltárral. (1) Ős, ó- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.)

Egy külön kötet világszerte rajzokkal. (36 tábla.)

Irta Jakab Elek.

Ára 10 frt.

(327)

E minden tekintetben nagy, epochális munkát itt hosszasan dicsérgetni és ajánlani felesleges tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár városi munka kiadásával magának maradandó emléket emelt Siessen tehát a város értelmes közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteni, hogy a nagyszorgalmu és szakudos irodá minél több kedvet öntson e munka folytatására, melynek legerdekesebb része az újabbkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklél fogja lapozgatni és benne buvárkodni, s a folytatására minden áron megszerezni magának.

Szekely oklevéltár.

Kiadja a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága,

szerkesztette

Szabó Károly.

I. kötet 1211 — 1519. 1872. Ára 2 forint.

szerencse-ajánlat.

Szerencse és áldás Cohn-nál.

Nagy, az illető országos kormánytól biztosított pénzkisorsolás

2.280,000 talléron feljül

Ezen előnyös pénzkisorsolás most ismét tetemesen szaporítva lön nyereseményekkel. csak 67.000 sorsjegyből áll, és kevés hónap alatt 6 osztályban következő nyeremények fognak biztosan kihuzatni u. m. egy nagy főnyeremény 120,000 tallér, különösen 80,000, 40,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 2-szer 10,000, 3-szor 8000, 2-szer 6000, 4-er 5000, 12-er 4000, 1-szer 3000, 35-ször 2000, 3-szor 1500, 206-szor 1000, 8-or 500, 363-szor 400, 23-szor, 300, 498 ször 200, 800-szor 100, 25-ször 80, 50 ször 70, 25-ször 60, 60-szor 50, 22.650-er 47, 10,225-ször 40, 31, 25, 22 és 12 tallér. Az első osztály nyeresemény húzása hivatalosan f. é. január 23-ra és 21-re van határozva.

Erre

egy eredeti sorsjegy ára csak 6 ft. o. é egy fel " " " 3 " egy negyed " " " 1/2 "

s én ezen eredeti az országos címerrel ellátott (nem igérvény vagy magán sorsjék) sorsjegyeket az ár bekü désé mellett, még a legtávolabb vidék-kre is azonnal megküldöm a t. megrendelőknék.

A hivatalos húzási lajstrom és a nyeresemények megküldése a húzás után azonnal pontosan és titoktartással eszközöltetik a t. résztvevőknek.

Üzletem tudvalevőleg a legrégibb és legszerencsésebb, mert a résztvevők számára a legtöbb 100,000, 60,000, 50,000 többször 40,000, 25,000, 20,000, igen gyakran 15,000, 12,000, 10,000 talléros főnyereményt sat. sat. s legközelebből m. e. november és december havában összesen 175.000 tallért nyertek hivatalos nyeresemény lajstromok tanúsítása szerint.

Cohn Láz. Sám.

Hamburgban,

főüzletiroda, bank- és váltóüzlet.

Sz. 164—1872 közgy. 691 1—3

sz. 39—1873 tanács.

Pályázati hirdetmény.

Kolozs városánál évi 300 frt. fizetéssel egybekötött tisztü-ügyészi állomásnak választás útján 6 évre terjedő leg leendő beöltés-re pályázat nyíltatik.

Pályázni kívánók felhivatnak, miszerint rendes végzett jogi tanulmányaikat, nyelvismereteket, edlgi alkalmazásokat s fedhetetlen magaviseletüket tanúsító bizonylatokkal ke ön felszerelt folyamodványaitkat f. é. mártius 15-ig Kolozs város tanácsához adják be.

Kolozs város tanácsától.

Kolozson, 1873 január 13-án.

Pethe András,

polgármester.